

Slutrapport
Samhällsekonomisk utvärdering
Projekt Tolvan

Samordningsförbundet i Örnsköldsvik
19/11 - 2008

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
Sammanfattning	2
Samhällsekonomisk utvärdering av projekt Tolvan	3
Vad är NytttoSam?	3
Avgränsningar och antaganden	4
Inledning.....	4
Ekonomisk analys	5
Potential.....	5
Intäkter	6
Samhället som helhet	6
Kommunen	6
Landstinget	7
Arbetsförmedlingen.....	7
Försäkringskassan	7
Övrig stat.....	7
Staten totalt.....	7
Individerna/hushållen	7
Försäkringsgivarna	7
Kostnader	8
Lönsamhet	8
Samhället som helhet	8
Kommunen	8
Landstinget	8
Staten.....	9
Diskussion	9
Bilagor.....	9
Projekt Tolvan	10
Tabellbilaga	12

Sammanfattning

Samordningsförbundet i Örnsköldsvik har gett Arbetslivsresurs i uppdrag att utvärdera de samhällsekonomiska effekterna för deltagarna i projekt Tolvan. Utvärderingen har därefter genomförts av payoff.nu. För att genomföra utvärderingen har payoff.nu's modell NyttoSam använts.

De viktigaste resultaten av utvärderingen är följande:

1. Samhället som helhet
  - a. Payoff-tiden är 80 månader. Det innebär att det kommer ta sex år och åtta månader innan åtgärdskostnaden är återbetald av förväntade framtida intäkter.
  - b. Lönsamheten, beräknad som skillnad mellan intäkt och åtgärdskostnad, är på kort sikt negativ, - 2,1 milj.kr, medan den på lång sikt är positiv och utgör cirka 4,5 milj. kr.
  - c. Utslaget per deltagare är den kortsiktiga lönsamheten negativ, -133 000 kr, och den långsiktiga positiv, cirka 286 000 kr.
  - d. Verkningsgraden, uttryckt som utnyttjad potential i relation till tillgänglig potential, är 4 procent. Med verkningsgrad avses den förbättring som skett genom att deltagarna ökat sin självförsörjningsgrad och minskat sin konsumtion av vård och omsorg.
2. Aktörerna
  - a. Payoff-tiden för kommunen är 29 månader
  - b. Payoff-tiden för arbetsförmedlingen är 63 månader
  - c. Såväl kommunen som arbetsförmedlingen har positiv lönsamhet på lång sikt
  - d. För landstinget och staten totalt är lönsamheten negativ på såväl kort som lång sikt
  - e. Kommunens lönsamhet på lång sikt är 3,7 milj. kr, motsvarande drygt 232 000 kr per deltagare
  - f. Deltagarna har i genomsnitt förbättrat sin disponibla inkomst på kort sikt med cirka 10 700 kr.

Utvärderingen visar att det finns stora samhällsekonomiska vinster på lång sikt av att personer kan bryta sitt utanförskap och övergå till en aktiv situation som innebär en högre grad av självtillit men även ökat attraktionsvärde på arbetsmarknaden. Konkret innebär det att personer går till någon form av anställning från att ha varit bidragsberoende i före-läget . På detta sätt bidrar individerna till samhällets produktion samtidigt som många minskar sin konsumtion av tjänster från samhällets olika aktörer.

Genom detta projekts karaktär som "för-rehab" kommer deltagarna först i ett nästa steg öka sin självförsörjningsgrad och effekterna för samhället och dess aktörer att bli mer påtagliga. Påpekas bör att denna utvärdering endast visar på ekonomiska effekter av verksamheten i projektet. Frågor kring livskvalitet och andra "mjuka" värden berörs inte här även om dessa värden är väl så viktiga som de ekonomiska.

Analysen utgår från deltagarnas status 12 månader före respektive 12 månader efter att de har lämnat projektet. Det vore mycket intressant att följa upp deltagarnas status om ytterligare något år. Till sist vill vi betona att detta är en delstudie och att vi från payoff.nu avstår från att göra några ytterligare analyser och kommentarer om resultatet. Varje projekt är unikt avseende målgruppens sammansättning, metodik, resurser, tid, syfte och mål.

Samhällsekonomisk utvärdering av projekt Tolvan

payoff.nu har i samarbete med Arbetslivsresurs fått i uppdrag av Samordningsförbundet i Örnsköldsvik att utvärdera de samhällsekonomiska effekterna för projektet Tolvan. För att genomföra utvärderingen har payoff.nu´s modell NyttoSam använts. Totalt har 16 individer ingått i utvärderingen.

Uppdraget har bestått i att samla in information angående deltagarnas försörjningssituation och dess nyttjande av samhällets resurser. Utvärderingen syftar till att studera hur personernas situation efter att ha lämnat projektet förändrats relativt situationen före dess medverkan i projektet. Det insamlade underlaget kring varje deltagare har bearbetats med stöd av NyttoSam. Utfallet har sedan analyserats och sammanställts i denna rapport. Återföringen till uppdragsgivaren sker slutligen i form av ett överlämnande av rapporten i kombination med en muntlig presentation.

Vad är NyttoSam?

Modellen NyttoSam har sitt ursprung i ett annat samhällsekonomiskt verktyg, SamPop. Under år 2007 tog payoff.nu över rättigheterna till SamPop från Arbetslivsresurs. SamPop togs ursprungligen fram av Samhall Resurs för ca 10 år sedan. Därefter har modellen vidareutvecklats och uppdaterats och fått namnet NyttoSam. En del av modellen avser programvara, som kontinuerligt uppdateras med förändringar av skatter, ersättningar, normkostnader o s v.

Med stöd av NyttoSam genomför payoff.nu utvärderingar och analyser av projekt och verksamheter, som syftar till att minska utanförskapet i samhället och som skall leda till att individernas självförsörjningsgrad ökar. Uppdraget inbegriper utbildning riktad mot uppdragsgivaren, support under uppgiftsinsamlingen, ev. delrapporter samt en slutrapport som redovisas direkt hos kund.

Kortfattat fungerar programmet på följande sätt: genom att kartlägga en individs livs- och försörjningssituation FÖRE en åtgärdsperiod och sedan jämföra detta med motsvarande situation EFTER åtgärden beräknar NyttoSam de ekonomiska effekter som uppstått. Effekterna beräknas för såväl samhället som helhet, som för olika aktörer. De aktörer som redovisas separat i programmets standardversion är kommun, landsting, försäkringskassa, arbetsförmedlingen, övrig stat¹, staten totalt, försäkringsgivarna och individen själv.

NyttoSamskall ses som ett verktyg, som visar storleksordningen på utfallet av de vidtagna åtgärderna för samhället och respektive aktör. Utfallets precision är till stor beroende av kvaliteten på inmatade uppgifter – ju bättre underlag desto säkrare att utfallet är pålitligt.

Programmets struktur bygger på de lagar, regler och system som gäller i dagens samhälle samt ett antal antaganden och avgränsningar. Skattelagstiftningen, socialförsäkringssystemet, standardkostnader för olika offentliga tjänster, högkostnadsskydd samt regler för olika arbetsmarknadsåtgärder är några av de delar som ingår i programmet.

Trots programmets solida och matematiskt korrekta karaktär vill vi inom payoff.nu betona att alla de ekonomiska konsekvenser, som är kopplade till en individs rehabilitering är svåra att identifiera, mäta och beräkna. Särskilt komplicerat är att beräkna det ekonomiska värdet av ”mjuka” s.k. ”icke-ekonomiska” effekter, som förhöjd livskvalitet, bättre hälsa, minskat lidande m.m. Vi har därför valt att inte ta med sådana effekter i våra kalkyler. Den marginella osäkerhet som finns i programmets utfall gör att vi avrundar de beräknade värdena till jämna tusentals kronor.

---

¹ Skatter, arbetsgivaravgifter mm.

Avgränsningar och antaganden

För att klara av att bygga upp matematiska modeller och formler som ligger till grund för NytoSams beräkningar har ett antal avgränsningar, baserade på etablerad nationalekonomisk teoribildning, gjorts. Utan dessa avgränsningar blir sambanden allt för komplexa att beräkna och tolka. Följande avgränsningar har gjorts:

- Inga undanträngningseffekter förekommer. Skapade jobb är ytterligare jobb på arbetsmarknaden
- Alla resursbesparingar kan omfördelas och användas där behov föreligger även i det korta perspektivet
- Ev. inkomstökningar för individen leder till ökad konsumtion, inget sparande förekommer
- Enbart ekonomiska effekter ingår i analysen. Eventuella ”icke-ekonomiska” effekter på livskvalitet och välbefinnande ingår inte
- De ekonomiska effekter som ingår gäller bara den specifika individen. Eventuella indirekta effekter som uppkommer för familj och omgivning ingår inte
- Programmet förutsätter att allt som produceras av de personer som arbetar/kommer i arbete är efterfrågat på marknaden.
- Den intäkt som staten har i form av moms och indirekta skatter bygger på den produktion som individen åstadkommer och inte den konsumtion som han/hon kan orsaka
- Programmet förutsätter att utbetalade lönebidrag alltid är anpassade till individens produktivitet, innebärande att arbetsgivaren inte kan göra någon vinst på den del av produktionen som denne kompenseras för med lönebidrag
- Lönebidraget står i omvänd relation till individens produktivitet

Inledning

Tolvan är ett projekt som finansieras utifrån samordningsförbundet där Örnsköldsvikskommun, Landstinget i Västernorrland, Arbetsförmedling och Försäkringskassan är delaktiga. Samordningsförbundet har till uppgift att stimulera samt följa upp och utvärdera samverkanslösningar mellan förbundets medlemmar inom förbundets ansvarsområde. Samordningsförbundets prioriterade målgrupp 2005-2007 utgörs av unga vuxna mellan 16-30 år som är i behov av insatser för att kunna etablera sig i samhället. I Örnsköldsvik beräknas ”unga vuxna utanför” till c:a 200 personer.

För ytterligare information om projekt Tolvan, se bilaga.

Rapporten är upplagd så att den inledningsvis redovisar projektets samhällsekonomiska potential. Därefter redovisas de intäkter som skapats utifrån deltagarnas medverkan i projektet. I nästa steg redovisas de kostnader projektet haft för deltagarna varefter lönsamheten i form av såväl payoff-tid, som en kort- och långsiktig kostnads-/intäktskalkyl redovisas.

Resultaten redovisas dels för samhället som helhet men även för övriga aktörer/sektorer som ingår i samhället; kommun, landsting, staten samt individerna/hushållen och försäkringsgivarna. För staten sker en särredovisning för arbetsförmedlingen, försäkringskassan och övrigt inom den statliga sektorn, ”övrig stat”.

För kommunen och landsting redovisas även intäkterna på kort och lång sikt uppdelat i finansiella (bistånd och skatter) och reala (handläggning, utredning m.m.) effekter.

Ekonomisk analys

Den ekonomiska analysen är uppdelad i fyra delar; potential, intäkter på kort och lång sikt, projektkostnader samt lönsamhet på kort och lång sikt inklusive payoff-kalkyler. Tabellerna kring intäkter, kostnader och lönsamhet finns i slutet på rapporten.

Potential

I tabell 1 framgår projektets samhällsekonomiska potential. Med det avses vilket samhälls-ekonomiskt värde som maximalt kan uppnås när projektet startade, kopplat till de 16 individer som ingår i utvärderingen. Ett fullständigt lyckat resultat innebär en ”verkningsgrad” på 100 procent, dvs. att hela potentialen kunnat utnyttjas genom projektets drivande.

Tabell 1. *Sammanställningen visar projektets samhällsekonomiska potential på kort och lång sikt.*

	Kort sikt	Max/min	Lång sikt, sannolikt	Max/min	Lång sikt, teoretiskt	Max/min
Tillgänglig potential i föreläge	8 211 000 kr	769 000/ 435 000 kr	148 175 000 kr	14 233 000/ 6 614 000 kr	337 406 000 kr	32 314 000/ 15 433 000 kr
Utnyttjad potential	367 000 kr					
Verkningsgrad	4 %					
Kvarvarande potential i efterläge	7 844 000 kr					

Med tillgänglig potential på kort sikt avses den potential som finns att tillgå första året efter att individen lämnat projektet. Potentialen är fastställd till det samhällsekonomiska värde som motsvaras av ett heltidsarbete med genomsnittslön (20 500 kr) plus den (eventuella) reala resursförbrukning i form av vård och omsorg som är kopplad till den enskilda individen vid ingång i projektet. För en individ som står utanför arbetsmarknaden och inte konsumerar någon form av vård eller omsorg utgör potentialen cirka 430 000 kr. Högsta potential på individnivå var 769 000 kr vilket är kopplat till en sjukskriven och arbetslös deltagare med hög konsumtion av sjukvård.

Den utnyttjade potentialen visar hur mycket av det tillgängliga utrymmet som kunnat återskapas genom individernas deltagande i projektet. I detta har totalt 367 000 kr kunnat återskapas, vilket motsvarar en ”verkningsgrad” på 4 procent².

Beräknar man den långsiktiga potentialen kan det ske på (åtminstone) två olika sätt; ett sannolikt och ett teoretiskt. Det sannolika perspektivet bygger på antagandet att deltagande individer behåller den produktivitet de har när de lämnar projektet halva tiden fram till förväntad pensionsålder (vilket i nuläget är 62 år). Det teoretiska perspektivet bygger i sin tur på antagandet att individerna bibehåller sin produktivitet hela tiden fram till maximal pensionsålder (dvs. 67 år). Även om dessa beräkningar bygger på olika antaganden om framtiden påvisar beräkningarna vilka stora potentialer det finns i att bryta utanförskapet. Sålunda har en av de deltagande individerna en långsiktig potential på drygt 14 milj. kr beräknat enligt det försikti-

² 367 000/8 211 000 = 4 %

gare antagandet. Det höga värdet är kopplat till just denna individs låga ålder i kombination med hög vårdkonsumtion.

Intäkter

I tabell 2 redovisar vi en sammanställning över de intäkter projektet genererat på kort sikt för samhället som helhet samt för alla berörda sektorer i samhället; dvs. kommun, landsting, staten, individen/hushållet samt försäkringsgivarna. Dessutom särredovisas intäkterna för arbetsförmedlingen, försäkringskassan och övrig stat³, dvs. de delsektorer som tillsammans utgör staten totalt.

De prognostiserade intäkterna på lång sikt redovisas för samhället som helhet samt för vissa sektorer i samhället; kommun, landsting och staten. Även för arbetsförmedlingen och försäkringskassan särredovisas långsiktiga intäkter. Anledningen till att intäkterna på lång sikt inte redovisas för övrig stat, individ/hushåll och försäkringsgivarna är att dessa uppgifter inte är så relevanta i sammanhanget.

Förutom dessa uppgifter redovisas även spannen i utfallen, dvs. skillnaderna i maximi- och minimivärden på intäkterna för de olika sektorerna, såväl på kort som på lång sikt. Likaså redovisar vi medelvärden på de kortsiktiga intäkterna.

Samhället som helhet

Som framgår av tabell 2 (tabellerna finns som bilaga i slutet av rapporten) beräknas den samhällsekonomiska intäkten, baserad på de 16 deltagarnas produktion och minskade resursförbrukning, på kort sikt utgöra cirka 380 000 kr. Med *kort sikt* avses en 12 månaders period då vi jämför utfallet i ett efterläge med motsvarande i ett föreläge, dvs. hur situationen var för individerna innan de kom in i projektet. Intäkten är således skillnaden mellan värdet i efterläget med värdet i föreläget.

Den långsiktiga intäkten, baserad på antagandet om att den aktuella statusen i efterläget bevaras under halva tiden fram till förväntad pensionsålder⁴, utgör cirka 7 milj. kr.

Variationen i intäkt på individnivå är stor. Kortsiktigt är spridningen (skillnaden mellan bästa och sämsta utfall på individnivå) drygt 800 000 kr medan den är drygt 15 milj. kr på lång sikt. Största intäkten bidrar den deltagare med som kommit in i heltidsarbete utan lönebidrag i kombination med minskat behov av offentliga tjänster.

Kommunen

På kort sikt är utfallet för kommunen en intäkt på 211 000 kr. Delar vi upp den totala effekten för kommunen på de tre olika intäktskällor som vårt program beräknar - bistånd, skatt och real resursförbrukning - kan vi konstatera att skatteintäkterna har ökat med 60 000 kr. Den reala resursförbrukningen (huvudsakligen handläggningstid för socialtjänsten) har minskat med 95 000 kr samtidigt som det ekonomiska biståndet har reducerats med 56 000 kr i efterläget jämfört med föreläget.

Sammantaget leder alltså detta till en kortsiktig intäkt på cirka 211 000 kr⁵. Kommunen ökar sina intäkter allra mest för den deltagare som kommit i arbete och därmed inte uppstår ekonomiskt bistånd i efterläget, men även för de deltagare som i efterläget minskat sina behov av olika former av kommunala stödinsatser. Kommunens genomsnittliga intäkt per deltagare i projekt Tolvan är drygt 13 000 kr på kort sikt.

³ Med "övrig stat" avses de olika skatteeffekter som påverkar staten.

⁴ Med förväntad pensionsålder avses den ålder där vi i genomsnitt går in ålderspension. F.n. är det cirka 62 år.

⁵ 60 000 + 95 000 + 56 000 = 211 000 kr

Den långsiktiga intäkten för kommunen är också, utifrån våra antaganden om produktivitetens status fram till deltagarnas förväntade pensionsålder, positiv och utgör drygt 4,2 milj.kr. Ser vi på utfallet för de enskilda deltagarna varierar intäkten mycket. Skillnaden mellan bästa och sämsta utfall är drygt 200 000 kr på kort sikt medan det på lång sikt är cirka 4 milj. kr.

Landstinget

För den landstingskommunala sektorn är intäkten negativ, på kort sikt - 95 000 kr. Orsaken till det negativa utfallet är främst kopplat till att deltagarna kraftigt ökat sitt vårdbehov i efterläget. Medelvärde i intäkt på kort sikt är negativt och ligger på cirka - 6 000 kr per deltagare i projektet. Exkluderar vi deltagaren med kraftigt ökat vårdbehov blir den genomsnittliga intäkten för landstinget positiv, 18 000 kr.

Även på lång sikt är intäkten för landstinget negativ och utgör - 1,9 milj. kr. Även här är det negativa utfallet kopplat till den deltagare som ökat sitt vårdbehov.

Arbetsförmedlingen

På kort sikt har arbetsförmedlingen en intäkt på 97 000 kr beroende på minskad utbetald a-kassa i kombination med kortare handläggningstider. Spridningen blir 68 000 kr mellan deltagarna.

Försäkringskassan

Försäkringskassans kostnader på kort sikt är 106 000 kr med ett spann på drygt 100 000 kr. Långsiktigt är kostnaden drygt 1,8 milj. kr med en spridning på närmare cirka 1,7 milj.kr. Orsaken till det negativa utfallet är främst kopplat till att vissa deltagare bytt ersättningsform.

Övrig stat

Den totala intäkten för övrig stat är 86 000 kr på kort sikt. Främsta intäktskällor är skatteinbetalningar genom att många deltagare ökat sina disponibla inkomster. Spridningen mellan bästa och sämsta utfall är 200 000 kr.

Staten totalt

I ”staten totalt” ingår de samlade effekterna för arbetsförmedlingen, försäkringskassan samt övrigt som påverkar de statliga finanserna. Totala intäkter är 77 000 kr, varav de största enskilda intäktskällorna är skatteintäkter och minskad a-kassa. Spannet mellan bästa och sämsta utfall för staten är cirka 200 000 kr. På lång sikt är statens totala intäkt beräknad till drygt 1,4 milj. kr.

Individerna/hushållen

De 16 deltagarnas sammanlagda disponibla inkomst har på kort sikt förbättrats med 172 000 kr. I genomsnitt innebär det en förbättring på ca 11 000 kr per deltagare.

Försäkringsgivarna

För de organisationer som tillhandahåller avtalsförsäkringar är intäkten för försäkringsgivarna på kort sikt 14 000 kr. Upphovet till denna intäkt är den deltagare som kommit i arbete genom projektet.

Kostnader

Kostnaden för de 16 personer som ingår i utvärderingen har varit 2,5 milj. kr inklusive och 2,0 milj.kr exklusive indirekta skatter⁶. Utslaget per deltagare motsvarar det en kostnad, inklusive indirekta skatter, på cirka 157 000 kr. Av denna kostnad står kommunen, landstinget, arbetsförmedlingen och försäkringskassan för 25 procent vardera. Sammanställningen finns redovisad i tabell 4.

Lönsamhet

I tabell 5 redovisas en sammanställning över projektets lönsamhet för samhället som helhet samt för kommunen, landstinget, arbetsförmedlingen, försäkringskassan samt staten totalt. Lönsamheten redovisas såväl ut ett kortsiktigt som ett långsiktigt perspektiv. Dessutom redovisas, där det är relevant⁷, payoff-tiden. Med payoff-tid avses efter hur lång tid åtgärdskostnaden är "betald" i form av ökad intäkt.

Samhället som helhet

Lönsamheten för samhället som helhet beräknad som payoff-tid ger ett utfall på 80 månader, dvs. sex år och åtta månader. Detta ska tolkas som att den kostnad som de 16 deltagarna genererat är återbetalade till samhället (i form av ökad produktion och minskad real resursförbrukning) efter närmare 7 år⁸.

Vad gäller den kortsiktiga lönsamheten, dvs. skillnaden mellan intäkter och kostnader under en 12-månaders period efter projektavslut jämfört med en lika lång period i föreläget, är den negativ för samhället och utgör en kostnad på cirka 2,1 milj. kr. Den långsiktiga lönsamheten, beräknad på en prognos gjord fram till förväntad pensionsålder är positiv och utgör närmare 4,6 milj. kr.

Skälet till det positiva utfallet är att projektkostnaden ses som en engångskostnad i kombination med att deltagarna är unga. Flertalet har dessutom minskat sina vårdbehov. Skillnaden i utfall är stor och varierar mellan deltagarna på lång sikt mellan 7 milj.kr och - 8,5 milj. kr. Utslaget per deltagare är den genomsnittliga lönsamheten på lång sikt för samhället cirka 286 000 kr.

Kommunen

Återbetalningstiden för kommunen är 29 månader, motsvarande två år och fem månader.

Lönsamheten är positiv på lång sikt, cirka 3,7 milj. kr, medan den kortsiktiga lönsamheten är negativ, cirka - 291 000 kr. Utslaget per deltagare är den genomsnittliga lönsamheten på lång sikt för kommunen cirka 231 000 kr.

Landstinget

På kort sikt är lönsamheten negativ för landstinget, - 597 000 kr. På lång sikt är lönsamheten också negativ och beräknas till cirka 2,4 milj. kr. Som beskrivits ovan är spridningen mycket stor och utgör på kort sikt cirka 470 000 kr.

---

⁶ Det samhällsekonomiska värdet/påverkan på BNP beräknas inklusive indirekta skatter.

⁷ Beräkningen är enbart relevant om den kortsiktiga intäkten är positiv.

⁸ $2\,508\,000/379\,000 = 80$ månader

Staten

För staten totalt inklusive de olika delsektorerna, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och övrig stat, är lönsamheten negativ på kort sikt, - 1,4 milj. kr. På lång sikt är lönsamheten så gott som plus minus noll.

Försäkringskassan har såväl på kort som på lång sikt en negativ lönsamhet, - 608 000 kr respektive - 2,3 milj. kr.

Arbetsförmedlingens lönsamhet på lång sikt är positiv och har en payoff-tid på 63 månader, dvs. motsvarande fem år och tre månader.

Diskussion

De ekonomiska nyckeltal som ger bästa möjlighet till jämförelse med andra projekt är payoff-tiden och ”verkningsgraden”. För samhället som helhet är payoff-tiden 80 månader medan verkningsgraden är 4 procent.

Flertalet av de projekt payoff.nu utvärderat under 2008 har i genomsnitt en kortare payoff-tid än Tolvan. Verkningsgraden inom Tolvan är betydligt lägre än snittet på övriga utvärderingar.

Att på detta underlag uttala sig om huruvida Tolvan är mer eller mindre lyckat än andra projekt/verksamheter är dock enligt vår uppfattning svårt då Tolvan har en annorlunda målsättning än många andra projekt vi tidigare utvärderat. Till svårigheten att tolka resultatet bidrar även att graden av komplexitet kan variera mellan målgrupperna i olika utvärderingarna.

Detaljerad information om utvärderingens samhällsekonomiska utfall finns att tillgå i de olika tabeller som finns redovisade i rapportens tabellbilaga.

Rapporten är sammanställd av payoff.nu

19 november 2008

Claes Malmquist

claes@payoff.nu

Sven Vikberg

sven@payoff.nu

Kontaktperson Tolvan:

Mikael Byström

mikael.bystrom@ornskoldsvik.se

Bilagor

Presentation projekt Tolvan

Samhällsekonomisk utvärdering redovisad i tabeller

Projekt Tolvan

Tolvan är ett projekt som finansieras utifrån samordningsförbundet där Örnsköldsviks-kommun, Landstinget i Västernorrland, Arbetsförmedling och Försäkringskassan är delaktiga. Samordningsförbundet har till uppgift att stimulera samt följa upp och utvärdera samverkanslösningar mellan förbundets medlemmar inom förbundets ansvarsområde. Samordningsförbundet ska med sina insatser skapa ett mervärde utöver det ordinarie samverkansarbetet som redan sker inom förbundets ansvarsområde. Samordningsförbundets prioriterade målgrupp 2005-2007 utgörs av unga vuxna mellan 16-30 år som är i behov av insatser för att kunna etablera sig i samhället. I Örnsköldsvik beräknas "unga vuxna utanför" till c:a 200 personer.

Verksamheten är organisatoriskt placerad inom Humanistiska förvaltningen, Örnsköldsviks kommun. Detta innebär att kommunens regler, riktlinjer och policy gäller för Tolvan. Lokalen är inrättad i anslutning till Startpunktens verksamhet. Grunden i sysselsättningen/arbetsrehabilitering är att utföra arbetsuppgifter där den egna förmågan testas och möjlighet till eget ansvar prövas. Den huvudsakliga sysselsättningen kommer att innefatta alla förekommande uppgifter som rör återvinning av möbler samt vissa mekaniska tillverkningar och reparationer. Andra uppgifter av service karaktär kan bli aktuella beroende på lämplighet hos deltagarna.

Målgrupp

Unga vuxna, män och kvinnor mellan 18-30 år, jämn fördelning mellan män och kvinnor eftersträvas. Personer företrädesvis med psykisk ohälsa eller annat funktionshinder samt personer som har brister i utbildningshänseende, kortvariga arbetserfarenheter, stödinsatser från flera instanser/myndigheter samtidigt.

Rehabiliterings tid

Sammanlagt beräknas tolv deltagare vara inskrivna per år och det eftersträvas i möjligaste mån en jämn fördelning mellan män och kvinnor.

Varje deltagare har möjlighet att vara inskriven upp till 12 månader.

Arbetstiden för en heltid förläggs måndag – torsdag mellan kl. 08.00 – 14.00.

Syftet/mål

Ökat sin anställningsbarhet.

Lärt sig grundläggande villkor ifråga om arbetstider, uppträdande på arbetsplats, uthållighet i utförandet av uppgifter m.m.

Ökat sin sociala kompetens och samarbetsförmåga genom möten med andra människor där förmågan att klara av motsvarande arbetslivets normala situationer har prövats.

Handledarna

Personalen består av två heltidstjänster varav en man och en kvinna.

Handledarna ger vägledning kring arbetslivets olika situationer genom att skapa struktur, rutiner och tydliga normer som gäller vid Tolvans arbetsplats. Varje deltagare ges stor möjlighet till samtal för att belysa den aktuella situation som individen befinner sig i. Dessa samtal ska se till det friska hos individen och förtydliga utvecklingen som i nästa steg kan leda till ett ökat självförtroende och en ökad självkänsla.

Utvärdering

Projektet använder sig av Payoff för att utvärdera det samhällsekonomiska resultatet. Alla deltagare i projektet har vid inskrivning blivit delaktig i denna utvärdering. Dock har inte alla deltagare kunnat räknas in i den slutliga redovisningen pga. att de lämnat/avbrutit sin tid i projektet på eget initiativ och därefter inte kunnat nås för den uppföljande redogörelsen i enkäten.

Tabellbilaga

Tabell 2. *Intäkter på kort och lång sikt för samhället som helhet samt för olika sektorer i samhället*

	Intäkt, kort sikt	Högsta/lägsta värde kort sikt	Intäkt, lång sikt	Högsta/lägsta värde lång sikt
Samhället som helhet	379 000 kr	366 000/ - 452 000 kr	7 078 000 kr	7 146 000/ - 8 359 000 kr
Kommunen	211 000 kr	127 000/ - 94 000 kr	4 207 000 kr	2 481 000/ - 1 639 000 kr
Landstinget	- 95 000 kr	106 000/ - 363 000 kr	- 1 953 000 kr	1 881 000/ - 6 721 000 kr
Arbetsförmedlingen	97 000 kr	67 000/ - 1 000 kr	1 709 000 kr	1 173 000/ - 10 000 kr
Försäkringskassan	- 106 000 kr	25 000/ - 81 000 kr	- 1 813 000 kr	463 000/ - 1 257 000 kr
Övrig stat	86 000 kr	109 000/ - 90 000 kr		
Staten totalt	77 000 kr	111 000/ - 84 000 kr	1 450 000 kr	2 160 000/ - 1 679 000 kr
Individerna/hushållen	172 000 kr	88 000/ - 24 000 kr		
Försäkringsgivare	15 000 kr	15 000/0 kr		

Tabell 3. *Intäkter på kort sikt uppdelade i finansiella och reala effekter för kommunen och landsting*

	Intäkt, kort sikt	Högsta/lägsta värde, kort sikt	Medelvärde, kort sikt
Kommunen, varav	211 000 kr	127 000/ - 94 000 kr	13 000 kr
bistånd	56 000 kr	79 000/ - 78 000 kr	4 000 kr
skatt	60 000 kr	46 000/ - 10 000 kr	4 000 kr
realt	95 000 kr	43 000/ - 6 000 kr	6 000 kr
Landstinget, varav	- 95 000 kr	106 000/ - 363 000 kr	- 6 000 kr
skatt	28 000 kr	21 000/ - 5 000 kr	2 000 kr
realt	- 123 000 kr	106 000/ - 363 000 kr	- 8 000 kr

Tabell 4. Kostnader för projektets genomförande för de 16 individer som ingått i utvärderingen, uppdelat på samhället som helhet samt på berörda aktörer. Samhällets kostnader är inklusive indirekta skatter.

	Kostnader
Samhället	2 508 000 kr
Kommunen	502 000kr
Landstinget	502 000 kr
Försäkringskassan	502 000 kr
Arbetsförmedlingen	502 000 kr
Staten, totalt	1 505 000 kr

Tabell 5. Lönsamhet på kort och lång sikt för samhället som helhet samt för olika sektorer i samhället.

	Lönsamhet, kort sikt	Högsta/lägsta värde kort sikt	Payoff-tid	Lönsamhet, lång sikt	Högsta/lägsta värde lång sikt
Samhället som helhet	- 2 129 000 kr	201 000/ - 609 000 kr	80 månader	4 570 000 kr	6 990 000/ - 8 516 000 kr
Kommunen	- 291 000 kr	96 000/ - 125 000 kr	29 månader	3 706 000 kr	2 449 000/ - 1 670 000 kr
Landstinget	- 597 000 kr	75 000/ - 395 000 kr	---	- 2 455 000 kr	1 850 000/ - 6 752 000 kr
Arbetsförmedlingen	- 405 000 kr	36 000/ - 32 000 kr	63 månader	1 208 000 kr	1 141 000/ - 41 000 kr
Försäkringskassan	- 608 000 kr	- 6 000/ - 112 000 kr	---	- 2 314 000 kr	431 000/ - 1 288 000 kr
Staten totalt	- 1 428 000 kr	17 000/ - 178 000 kr	235 månader	- 5 000 kr	2 066 000/ - 1 773 000 kr